

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Iskolai forduló

2019. november 21.

9. osztály

---

tanuló neve

---

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A 60 pont feletti dolgozatokkal lehet nevezni a megyei fordulóra az alábbi linken 2019. november 22-30. között:
http://pseg.hu/?page_id=53

A dolgozatoknak 2019. november 30-ig be kell érkezniük postán is a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium 7150 Bonyhád, Kossuth u. 4. címre. A borítékra szíveskedjenek ráírni a megyéjük és a verseny nevét!

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszkné Bacskai Eszter mesterpedagógus

Lenczné Vrbovszki Judit Anikó szaktanácsadó

Unti Judit szaktanár

Lektorálta:

Gyórfy Lilla szaktanár

A verseny fővédnökei:

Dr. Simoncsics Péter nyelvész, docens

Dr. Nagy Imre professor emeritus PTE

Olvassátok el figyelmesen a szöveget! Majd válaszoljatok a kérdésekre!

Adatok a múltból

Andrew Kerek Az Egyesült Államokban és Kanadában végzett magyar nyelvészeti kutatások bibliográfiája című munkája több mint 250 mű adatait tárja elénk, felmérve az amerikai és kanadai nyelvészek hungarológiai munkásságát, tekintet nélkül a művek megjelenési helyére, illetve terjesztésük módjára. A szerkesztő, Andrew Kerek a szótárak, a szójegyzékek, idiómagyűjtemények és olvasókönyvek kihagyásával állította össze kötetét és jelentette meg az Államokban. A nyelvtudomány fennmaradó területeiből azután szinte minden bekerült a bibliográfiába. A nagyon fontos, sokrétű és széles látókörű tanulmányokon keresztül a szakdolgozati és doktori munkákon át egészen a saját művekig. Érdemes megjegyezni, hogy az összes felsorolt munka majdnem egynegyedének Lotz János a szerzője! A szerkesztő alapos kutatást végzett: az észak-amerikai szerzők legkisebb írásos megnyilvánulásait is kigyűjtötte a különböző szaklapokból. A bibliográfia, eltekintve néhány 1977-es és 1978-as adattól, az 1976-ig megjelent publikációkat tartalmazza. A 28 lapos kis kötet a magyarországi magyar nyelvészek figyelmét is felhívja arra a térben sajnos erősen szétszórta, azonban igen fontos munkára, melyet Észak-Amerikában végeznek.

A bibliográfia dokumentumok rendszerező jegyzéke. Bibliográfiák használatával azt tudhatjuk meg, hogy valamilyen témáról milyen könyvek, cikkek, tanulmányok jelentek meg, hogy egy adott szerzőnek milyen művei jelentek meg, hogy folyóiratokban milyen cikkek, tanulmányok jelentek meg.

A bibliográfiákba valamilyen közös tulajdonság alapján kerülnek be a dokumentumok. Ez a tulajdonság lehet a dokumentumok témája, típusa, megjelenésének helye, ideje. A bibliográfiák rendezett formában sorolják fel a dokumentumokat. A rendezőelv lehet betűrend, szakrend, időrend vagy bármi más, ami a használat szempontjából célszerű. Legtöbb esetben névmutató, tárgymutató vagy címmutató egészíti ki, aminek segítségével az egyes tételek visszakereshetők.

Feladatok**1. Igaz vagy hamis?****5/**

- Andrew Kerek munkája laponként (átlagosan) közel 9 hivatkozást tartalmaz. ....
- Kerek kötete három év nyelvészeti munkáit fogja össze. ....
- Andrew Kerek is szerepel mint szerző a bibliográfiában. ....
- Csak a hosszabb terjedelmű munkákat tartalmazza a bibliográfia. ....
- Lotz János közel 60 műve szerepel a bibliográfiában. ....

2. Válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján?**3/**

- Mi a közös az összes műben, ami a bibliográfiában szerepel? .....
- Kell-e magyarul tudnia a szerzőknek? **igen** **nem** (Húzd alá a megfelelőt!)
- Hány évesek a könyvben szereplő utolsó adatok? .....

3. Honnan gyűjtötte ki a magyar származású szerkesztő a bibliográfia anyagát?**4/**

- .....
- .....

4. Pótold a hiányzó szavakat a definíciókból!

4/

idióma

..... szavak csoportja, amelyek együttesen ..... jelentenek, mint amit az egyes szavak jelentései alapján gondolnánk, tehát nem érhető csupán meg abból, ha ismerjük az egyes szavainak jelentését.

Például idiómák: *egy gyékényen árulnak* (cinkosok), *megéri a pénzét* (haszontalan)

tárgymutató

Tudományos vagy ismeretterjesztő könyvben olyan, rendszerint a témák és a nevek .....-be szedett és többnyire a mű végén található tartalmi áttekintés, amely megmutatja, hogy egy-egy tárgyról, témáról hányadik .....-on van szó.

5. Értelmezd a bibliográfiában szereplő adatok jelentését!

4/

Röviden fogalmazd meg, hogy milyen információt hordoz az adat!

Lotz János [1976]. *Szonettkoszorú a nyelvről.* [Gondolat]. Budapest.

↙

.....

↘

.....

↗

Példa: a kiadás helye

Szépe György: Lotz János ([Magyar Nyelv], 1973. [3. sz.])

↙

.....

↘

.....

Elérhető pontszám: 20 pont

Elért pontszám: ____

3. Tedd ki az alábbi bölcs mondások hiányzó vesszőit!**12/**

Ha egeret akarsz fogni nem árt ha szalonnát is teszel az egérfogóba.

Rossz szomszédság török átok.

Aki verekedni akar könnyen talál botot.

Ha majd kivágtad az utolsó fát megmérgezted az utolsó folyót és kifogtad az utolsó halat rádöbbenysz hogy a pénz nem ehető.

Az életben minden ami jó káros.

Nem az számít ki honnan jött hanem hogy hová tart.

Kicsiny tüzet kevés víz olt.

Ki tűznél akar melegedni a füstöt is szenvedje el.

4. Húzd alá a szövegbe illő, helyesen írt formát/formákat!**11/**

Ami egyé/eggyé, az nem mindenkié.

Az a céloom, hogy tetsszem/tessem a barátomnak.

Nyáron a Fertő tónál/Fertő-tónál nyaraltunk.

Túl nagy a tömeg, ember ember hátán/ember-ember hátán/ember, ember hátán.

Nagyon restelkedem/restellkedem, amiért elfelejtettem megadni az e-mail-címemet/
ímél-címemet/ímélcímemet.

Észszerüen/ésszerüen/ész-szerüen változott meg a nyitva tartása/nyitvatartása ennek a boltnak.

A samanizmusról/sámánizmusról idén tanultunk elősször/először/először.

Szeretnék végre enni egy Golf-áramlatbeli/golf-áramlatbeli/Golf-áramlat-beli/golfáramlat-beli halat.

Elérhető pontszám: 60 pont**Elért pontszám: ____**